

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą we W. przeciwko M. B. i E. B. utrzymał w całości nakaz zapłaty z dnia 8 lutego 2017 roku (k. 291), którym zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 50.115,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 6.043 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 28) .

W dniu 7 sierpnia 2018 roku pozwani reprezentowani przez fachowego pełnomocnika wnieśli apelację od wyroku z dnia 28 czerwca 2018 roku zaskarżając go w całości i zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 299 § 1 k.s.h. poprzez błędne ustalenie odpowiedzialności członków zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. za zobowiązania spółki podczas, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności sprawozdania finansowego spółki za rok 2016 wynika, iż w roku obrotowym 2016 spółka odnotowała zysk netto na poziomie 33.457,63 zł i pozostaje w dobrej kondycji finansowej, ponadto powodowa spółka pozostaje w posiadaniu ruchomości należących do (...) Spółki z o.o. stanowiących zabezpieczenie wierzytelności powódki wobec dłużnika, jednakże celowo się z nich nie zaspokaja;
- naruszenie prawa procesowego, które mogło wpłynąć na wynik postępowania, tj.
 - a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego oraz zgromadzonemu materiałowi dowodowemu, że kondycja (...) sp. z o.o. nie jest dobra, a strona pozwana nie przedłożyła w postępowaniu żadnych dokumentów na okoliczność tejże kondycji, podczas gdy jak wynika z wniosku dowodowego pozwanych z dnia 23 stycznia 2018 r. i załączonego do niego sprawozdania (...) sp. z o.o. za rok 2016, spółka w tymże roku obrotowym zanotowała zysk netto w kwocie 33.457,63 zł;
 - b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego oraz zgromadzonemu materiałowi dowodowemu, że powodowa spółka nie jest w posiadaniu ruchomości należących do (...) sp. z o.o., podczas gdy z korespondencji mailowej prowadzonej pomiędzy prezesem zarządu komplementariusza powodowej spółki (...) a prezesem zarządu (...) sp. z o.o. w okresie od dnia 17.01.2015 r. do dnia 23.01.2015 r., a także wykazu majątku (...) sp. z o.o. na dzień 20.06.2016 r. załączonego do zarzutów od nakazu zapłaty jednoznacznie wynika, iż w hali produkcyjnej należącej do powodowej spółki znajdują się ruchomości (...) sp. z o.o.;
 - c) art. 485 § 1 k.p.c. poprzez wydanie w niniejszym postępowaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, pomimo, iż dokument urzędowy, na podstawie którego wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym- postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrowie Wielkopolskim Ł. K. z dnia 5 stycznia 2017 r.- w dacie wydania nakazu zapłaty tj. w dniu 8 lutego 2017 r. nie było prawomocne, a nadto członkom zarządu przysługiwało prawo do obrony poprzez wykazanie okoliczności egzoneracyjnych;
 - d) art. 224 § 1 k.p.c. wskutek kontynuowania przewodu sądowego na rozprawie w dniu 16 maja 2018 r. pomimo przeprowadzenia wszystkich wnioskowanych przez strony dowodów i braku nowych wniosków dowodowych oraz złożenia przez pełnomocnika powoda oświadczenia, że żadne z postanowień o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wszczętego z wniosku powodowej spółki przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. nie jest prawomocne, co jednoznacznie wskazywało na przedwczesność powództwa.

Mając na uwadze powyższe skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. (apelacja – k. 323-328)

Sąd Okręgowy zważył:

Sąd Okręgowy wskazuje, że akceptuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy wobec ich prawidłowości i przyjmuje je za własne.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy odniesie się do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, gdyż tylko na gruncie prawidłowych ustaleń faktycznych można czynić rozważania w przedmiocie prawidłowego zastosowania przepisów prawa materialnego.

Odnosząc się do zarzutów błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego skutkującej błędnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy wskazać należy, że postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania błędów w ustaleniach, polegających na konkretnych naruszeniach wskazań wiedzy, logiki czy też doświadczenia życiowego. Zmiana ustaleń przez Sąd Odwoławczy nastąpić może zupełnie wyjątkowo, w razie oczywistej błędności oceny materiału mającego jednoznaczną wymowę.

W tym zakresie strona apelująca wywodzi, że wbrew ocenie Sądu Rejonowego kondycja (...) spółki z o.o. (zwaną dalej E.) jest dobra. Oceny takiej ma dowodzić dokument w postaci sprawozdania finansowego tej spółki za rok 2016 (k. 190-191). Zauważyć należy, że dokument ten pochodzi od pozwanego w sprawie, co niewątpliwie ma wpływ na jego wiarygodność. Po wtóre, jest to dokument prywatny w świetle art. 245 k.p.c., a zatem stanowi dowód na to, że osoba, która go podpisała złożyła zawarte w nim oświadczenie. Ponadto dokument taki podlegał ocenie w świetle pozostałych zgromadzonych dowodów i Sąd Rejonowy oceny powyższej dokonał. Trafnie zauważył Sąd I instancji, że skoro spółka (...) znajduje się obecnie w dobrej kondycji finansowej to nie zostało wyjaśnione, dlaczego nie dokonała nawet jakiegokolwiek wpłaty na rzecz powódki. Ponadto zauważyć należy, że nawet jeżeliby przyjąć, że powołana spółka wypracowała zysk w roku obrotowym w wysokości 33.457,63 zł to nie zostało dowiedzione, że zyskiem tym spółka dysponuje, to znaczy przykładowo jest on na rachunku spółki, czy w kasie. Fakt, że zyskiem tym spółka nie dysponuje potwierdzają także zeznania samego pozwanego (złożone na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2018 roku - k. 229), który wyraźnie stwierdził na pytania dotyczące powyższego, że „zysk to nie jest gotówka w kasie”. Nie wyjaśnił przy tym, co miał na myśli wskazując, że zyskiem spółka dysponuje. Strona pozwana powołuje się zatem na zysk wynikający z dokumentów księgowych, jednakże nie udowadnia w jakiej formie i gdzie ów zysk się znajduje. Tożsame wnioski należy odnieść do załączonego do apelacji sprawozdania finansowego za rok 2017 roku. Co do tego sprawozdania zauważyć dodatkowo należy, że deklarowany zysk spółki za 2017 rok jest nieznaczny (9.875,23 zł – k. 330) w relacji do niekwestionowanego zobowiązania dochodzonego w niniejszej sprawie. Tezie o dobrej kondycji finansowej spółki, a zatem posiadaniu majątku możliwego do zaspokojenia należności, przeczy także wysokość łącznych zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu za lata 2016 i 2017, z których wynika, że przenosi on kwotę 800.000 zł i nadal rośnie w relacji lat 2016 i 2017.

Dalej strona pozwana kwestionuje wniosek Sądu, że brak jest majątku ruchomego pozwalającego na zaspokojenie zobowiązań strony powodowej w zakresie: profili ocynkowanych, stalowych, nieocynkowanych, drutu, paneli ogrodzeniowych, systemu alarmowego, kamer i farb proszkowych i oleju opałowego. W tym kontekście strona pozwana formułując zarzuty apelacyjne dokonuje wybiórczego przedstawienia dowodów w postaci wykazu majątku spółki (...) i korespondencji mailowej. Wykaz majątku złożony przez wskazaną spółkę, co czynił w jej imieniu pozwany, podlega całościowej ocenie w świetle innych dowodów zebranych w sprawie. Analizując te dowody i okoliczności sprawy podkreślić należy, że w toku postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 37/17 (pismo – k. 109, 110-111, 112-113) spółka (...) spółka z o.o. w O. domagała się od powódki wydania ruchomości w postaci: stali, profili, paneli ogrodzeniowych oraz farb, jako stanowiących jej własność, a nie własności spółki (...) oraz oświadczała, że te przedmioty stanowią jej własność a nie dłużnika (spółki (...)). Są to przedmioty reprezentujące najwyższą wartość w świetle wykazu majątku. Nie można pominąć, że na rozprawie w dniu 16 maja 2018 roku (k. 268) pełnomocnik pozwanych co do tych przedmiotów (ruchomości wymienione w piśmie z dnia 3.11.2014 roku - k. 110-111) oświadczył także, że stanowią własność spółki (...). Strona pozwana powołuje się zatem na określone ruchomości, co do których w postępowaniu egzekucyjnym zaprzeczano, że stanowią własność spółki (...). Oceny tej nie może zmienić korespondencja elektroniczna, która dotyczyła propozycji ugodowych w zakresie spłaty. W tym kontekście

nie można także pominąć, że drugie, chronologicznie rzecz ujmując, postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 37/17 zakończyło się umorzeniem wobec jego bezskuteczności, co było przedmiotem oceny w sprawie I Co 1650/17 przez Sądy I i II instancji. W postanowieniu Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 25 maja 2018 roku (k.45-47) Sąd ten wyraźnie stwierdził, że w toku egzekucji, mimo podjętych czynności przez Komornika, nie udało się ujawnić „jakiegokolwiek składnika majątku dłużnika pozwalającego na dalsze prowadzenie egzekucji”.

Na marginesie także zauważyć wypada, że strona pozwana nie wykazała również ewentualnej wartości ruchomości, na które się powołuje, do czego była zobligowana skoro wywodzi, iż ruchomości pozwolą na zaspokojenie znacznych zobowiązań powódki (w wysokości przekraczającej 50.000 zł). Nie ulega wątpliwości, że wartości wskazane w wykazie majątku są orientacyjne, a ponadto dotyczą stanu na dzień 20 czerwca 2016 roku, a zatem na okres dwóch lat przed wydaniem wyroku przez Sąd I instancji. Już z doświadczenia życiowego wynika, że wartość ruchomości ulega zmianie w czasie, a ich realna wartość do uzyskania w toku szybkiego spieniężenia, czy postępowania egzekucyjnego jest znaczenie niższa niż wstępna wycena.

Uwzględniając powyższe rozważania prawidłowa była ocena Sądu I instancji, że spółka (...) nie dysponuje majątkiem pozwalającym na zaspokojenie roszczeń strony powodowej.

W zakresie zarzutu naruszenia art. 485 § 1 k.p.c. podnieść należy, że nie może on odnieść zamierzonego skutku. Sąd Okręgowy dostrzega praktykę Sądów w zakresie wydawania nakazów zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawach, w których podstawę prawną roszczenia jest art. 299 k.s.h. Praktyka wynika z tego, że - jak w niniejszej sprawie - wyrok zasądzający, czy postanowienie komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego są dokumentami urzędowymi. Odnotować jednak należy stanowiska odrębne, jak w przywołanym w apelacji wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu - I Wydział Cywilny z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie I ACa 28/13 (opubl. Lefgalis). Nawet, jeżeli by przyjąć uchybienie Sądu Rejonowego w tym zakresie, to nie ma ono wpływu na treść rozstrzygnięcia w sprawie.

Zarzut naruszenia art. 224 § 1 k.p.c. jest nieuzasadniony. Przepis ten stanowi, że przewodniczący zamyka rozprawę po przeprowadzeniu dowodów i udzieleniu głosu stronom. Wbrew twierdzeniom apelacji na terminie rozprawy w dniu 16 maja 2018 roku Sąd prowadził postępowania dowodowe ponieważ oczekiwał na akta w sprawie I Co 1650/17, które nie zostały nadesłane i zwracał się o ich nadesłanie (postanowienie – k. 269). Powyższe stanowiło przyczynę odroczenia rozprawy, co wynika wprost z postanowienia o odroczeniu (k.269). Wobec braku zgromadzenia wszystkich dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd prawidłowo nie zamknął rozprawy, tylko postępowanie kontynuował. Oceny tej nie może zmienić fakt, że pełnomocnik strony powodowej przyznał, iż wszystkie postanowienia o bezskuteczności egzekucji są nieprawomocne. Powyższe wzmacnia ocenę Sądu Rejonowego, że należało poczekać na uzyskanie prawomocnego rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia przepisu prawa materialnego – art. 299 k.s.h. zaznaczyć należy, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej analizy i wykładni tego przepisu i Sąd Okręgowy powyższą analizę podziela. Istota tego zarzutu apelacji sprowadza się do kwestionowania pierwszej przesłanki odpowiedzialności członków zarządu w postaci bezskuteczności egzekucji. Strona pozwana podnosi, że spółka (...) posiada majątek pozwalający na zaspokojenie zobowiązań strony powodowej. Jak jednak wykazano przy ocenie dowodów takiego majątku w powołanej spółce brak. Dowodzi tego nie tylko powołane postępowanie egzekucyjne, ale i pozostałe okoliczności ustalone w sprawie i powołane na ich poparcie dowody. Zaznaczenia wymaga, że postanowienie komornika sądowego o bezskuteczności egzekucji nie stanowi jedyne dowodu w tym zakresie. W praktyce najczęstszym dowodem bezskuteczności egzekucji jest właśnie postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko spółce z o.o. (...) ten nie ma jednak charakteru wyłącznego. Okoliczność bezskuteczności egzekucji może być bowiem wykazana także w każdy inny dopuszczalny według Kodeksu postępowania cywilnego sposób, co miało miejsce w sprawie. Ocena dowodów w tym zakresie została przez Sąd I instancji dokonana i Sąd Okręgowy ocenę powyższą podziela ze wskazanymi uzupełnieniami. Z punktu bezskuteczności egzekucji istotne znaczenie ma także pismo komornika z dnia 2 marca 2017 roku (k. 87), z którego wynika, że prowadził on 9 postępowań egzekucyjnych względem spółki (...) i były

one bezskuteczne. Strona pozwana skutecznie powyższego nie podważyła. Podsumowując w sprawie zostały zatem spełnione przesłanki odpowiedzialności pozwanych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanych okazała się niezasadna. Strona powodowa reprezentowana przez fachowego pełnomocnika w odpowiedzi na apelację (k. 387-389) wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego. Łączne koszty procesu za postępowanie apelacyjne poniesione przez stronę powodową wynosiły 2.700 zł (50% x 5.400 zł), które należało zasądzić od pozwanych wobec takiego wniosku w odpowiedzi na apelację. Wskazana kwota wynika z tytułu reprezentacji powódki w postępowaniu odwoławczym przez fachowego pełnomocnika, a swoją podstawę znajduje w § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.). Zaznaczenia wymaga, że w sprawie nie zaszły podstawy do przyznania 75% stawki minimalnej. W sprawie po stronie powodowej na etapie odpowiedzi na apelację pojawił się kolejny pełnomocnik (adw. K. P.) obok dotychczasowego pełnomocnika adw. W. M.. Nie doszło do wypowiedzenia dotychczasowego pełnomocnictwa, a zatem nie zaszedł wypadek, że w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat, co w pierwszej.

SSO Ryszard Badio SSO Bartosz Kaźmierak SSR Marcin Wojciechowski